

Nom: Noèlia Ruiz Pujolras
Edat: 41 anys
Nascuda i resident a: Salt
Professió: propietària comerços

Solidarios sin Fronteras: única ONG de l'Estat espanyol d'ajuda al Iemen. Creada el 2015 per l'Eva Erill, la Noèlia Ruiz i la Faten Al Osimi, té en marxa diversos projectes en aquest país devastat per la guerra: oferir esmorzar a nenes a les escoles, portar aigua potable a diversos dipòsits de camps de refugiats i reconstruir cases a l'illa de Socotra. Han rebut el premi Mi grano de arena l'any 2016 i 2017, el Premi teaming a les "teamer mànagers més inspiradores 2017" i el #T2M exercici 2017 (Fundación Real Dreams).
 Més informació i donacions: www.solidariosinfronteras.org

El Iemen, el país més pobre del pròxim orient i immers en una guerra civil que té clars motius geopolítics, ha començat a sonar-nos en aparèixer a diaris i informatius després de les terribles massacres d'infants i civils. Un país que fins ara la majoria no sabia ni situar al mapa, pateix el ferm bloqueig d'Àrabia Saudita en connivència amb els Estats Units, que impedeix l'arribada d'aliments i de medicines, propagant així fam i còlera, posant en perill la supervivència de tota una generació de nens i nenes. Imagineu tot un país convertit en un camp de refugiats amb 4,5 milions de desplaçats, oblidats per la resta del món i on hi han perdut la vida unes 50.000 persones (encara que la ONU manté la xifra en 10.000). Tots ens esgarrifem davant aquestes xifres de l'horror, poca gent pot quedar indiferent davant aquesta barbàrie, però, en canvi, només algunes decideixen aixecar-se del sofà, dedicar hores i esforços a fer alguna cosa per millorar la situació de les persones que ho pateixen. És el cas de l'Eva, la Noèlia i la Faten, que potser no podran canviar el món, però sens dubte el fan una mica millor amb els seus petits-grans gestos.

-Explica'ns com neix l'ONG Solidarios sin fronteras?

-La presidenta de l'associació, l'Eva Erill, ja portava 14 anys amb temes de cooperació internacional en un projecte d'orfenat a Etiòpia. Però aquest projecte ara ja fa uns sis anys que funciona sol i ho porten els mateixos etiops. Ella havia estat al Iemen el 2010 i allà va conèixer molta gent, entre elles la Faten, amb la qual va sorgir una amistat. El 25 de març de 2015 esclata la guerra al Iemen, l'Eva just n'havia tornat el gener d'aquell mateix any. És la mateixa Faten que ens diu que vol fer alguna cosa pel seu poble. Busquem alguna petita ONG d'aquí (no creiem en la política de les grans ONGs) que treballi pel Iemen per cooperar i resulta que no hi ha cap organisme especialitzat en aquest país. Sí que n'hi ha moltes per Síria, que sobretot surten quan comencen a arribar refugiats a les costes del mediterrani, abans tampoc... Llavors és quan decidim que si no existeix la crearem nosaltres. Per això diem que som l'única ONG espanyola que està actuant a Iemen. És cert que hi ha Metges sense fronteres i Save the children, i Creu Roja internacional, però cap d'elles són espanyoles encara que tinguin seus aquí.

-Heu pogut visitar el país des que està en guerra?

-No, és impossible entrar-hi en aquests moments. El Iemen està bloquejat per ordre d'Àrabia Saudita i amb el

suport dels Estats Units, que van donar l'ordre de tancar el país per terra, mar i aire. Actualment només hi ha un vol de la ONU que vola una o dues vegades al mes, on hi viatgen només mandataris dels seus organismes i alguns cooperants de grans ONG. Nosaltres estem en una "llista d'espera", que si es dóna el cas, podríem accedir al país com a membres del servei de Cooperació Internacional de la Generalitat, ja que es van posar en contacte amb nosaltres al veure que cooperàvem íntegrament per aquest país i que coneixem la situació. No és perquè tinguem cap vincle permanent amb les institucions, de fet en els anys de funcionament que portem, només hem rebut una subvenció de la Generalitat, tota la resta dels nostres fons són aportacions de particulars.

-Quina és exactament la vostra tasca per ajudar aquest país? Quins projectes hi teniu en marxa?

-Tenim en marxa quatre projectes de cooperació. El primer centrat en l'alimentació. En un país en guerra on hi ha gana l'ajuda humanitària és el primer. Per això, vam començar cooperant amb el repartiment de menjar a les famílies que estaven als hospitals amb algun familiar ferit pels bombardeigs. El primer repartiment que vam fer van ser 15 caixes de menjar, avui dia en repartim unes 200 mensuals. Penseu que al Iemen hi ha al voltant de 4,5 milions de desplaçats interns en camps

de refugiats, però que no poden sortir del país, és una situació molt trista i de molta misèria. Llavors repartim menjar a famílies i també en dos camps de refugiats on també hi col·laborem donant aigua.

-El tema de l'aigua seria el segon projecte que teniu?

-Sí, exactament. Hem instal·lat diferents dipòsits en camps de refugiats, en aquests moments tenim un total de 14 dipòsits de 2.000 litres d'aigua que reomplim dues vegades per setmana, és a dir, que es dona aigua a unes 4.000 persones, un total de 228.000 litres d'aigua potable al mes. L'aigua és molt important perquè arran de la guerra ha reaparegut el còlera, una malaltia que havia estat eradicada feia molts anys i que amb la insalubritat de la guerra ha reaparegut. Però estem molt contentes perquè en els dos camps on actuem han desaparegut els casos de còlera.

-Anem pel tercer projecte. En què consisteix?

-El tercer projecte el vam començar a l'illa de Socotra, que està a uns 300 km de la part continental. Allà no reben la influència directa de la guerra, és a dir, que no els cauen bombes, però sí tots els efectes col·laterals, ja que és una illa que no té cultiu, que ho importa tot de la península. Però la situació s'agreuja terriblement quan uns mesos més tard de l'inici de la guerra hi passen dos ciclons i l'illa queda devastada. Així que decidim també ajudar-los i en tres anys s'han reconstruït unes 128 cases on viuen unes 1.300 persones. Des de la ONG els hem pagat tot el material però els veïns hi han posat la mà d'obra. Ells són comunitaris, és a dir, que tots treballen per la comunitat, reconstrueixen una casa i després una altra i després una altra, etc. Aquí a Socotra també hem executat la perforació i construcció de cinc pous, situats a les zones beduïnes on no hi ha aigua i que està facilitant aigua a unes 1.200 persones.

-En només tres anys, déu ni do! Finalment el quart projecte?

-La misèria porta a situacions molt complicades pel que fa als menors: tràfic per òrgans, explotació sexual,

també l'augment del matrimoni infantil, sovint perquè algunes famílies ho veuen com una sortida perquè les nenes tinguin amb la nova família el que ells no els poden oferir; en fi, tot plegat és molt complicat. Per això, volíem fer alguna cosa que tingués a veure amb les nenes i l'educació. Una mestra d'allà ens va explicar que hi havia molt absentisme femení a les escoles. En canvi, si als centres donaven alguna cosa per menjar, els pares sí que portaven les nenes a l'escola, perquè potser aquell és l'únic àpat del dia que fan... Per això vam començar aquesta campanya d'esmorzars que inclou: una barra de pa, llet, una fruita fresca que varia depèn de la temporada i disponibilitat del mercat (taronja, plàtan, mango o magrana), i dos dies ou dur, dos dies formatgets i un dia tonyina en llauna. Quan vam començar faltaven a l'escola més de 100 nenes, ara hi van totes!

-D'on us arriben els recursos, diu que bàsicament donacions de particulars?

-Sí, sobretot de particulars. El que ens ha funcionat molt bé i jo no hi tenia gaire fe, és el Teaming. Es tracta d'una plataforma on els que s'hi apunten, els teamers, paguen cadascú 1€ al mes. En el primer projecte Agua para Yemen hi col·laboren en aquests moments 1.522 teamers, de tot arreu, Espanya i Europa. I és que qui pot dir que no pot estar-se d'un cafè al mes? Sabent que amb un euro estàs donant 133 litres d'aigua potable! Llavors com que aquest projecte ha funcionat molt bé, hem obert també un teaming pel projecte Desayunos que alimentan y educan, pel que comentàvem dels esmorzars a les escoles de nenes. En aquest hi ha de moment 794 teamers. Això s'adiu molt amb la nostra filosofia, que es resumeix amb una frase molt maca del Galeano: "muchacha gente pequeña, en lugares pequeños, haciendo cosas pequeñas, pueden cambiar el mundo", i és així!

-Com es coordina la vostra feina en les circumstàncies tan difícils del país?

-El primer que fem és veure el preu del dòlar, que canvia cada dia, i el preu dels aliments que també varia cada setmana, per saber quants diners hem d'enviar. Llavors la Faten va als supermercats que ja la coneixen i preparen els paquets familiars que inclouen 10 quilos d'arròs, 15 de farina blanca, 15 de farina vermella, 5 litres d'oli, pasta de tahina, 30 ous, llegums, tonyina, etc. Cada paquet ens costa una mitja de 72€, i en repartim a 200 famílies. La preparació s'ha de fer de nit, i últimament en els repartiments, el nostre equip ha d'anar armat. Quan hi ha misèria i gana és habitual que hi pugui haver atracaments als camions de menjar i per seguretat de la Faten i de la nostra gent s'ha de fer així.

-Per conèixer més la situació del lemen, ens pots fer una pinzellada d'on sorgeix el conflicte?

-Tot i ser un tema molt complex on hi intervenen molts factors, en farem un breu resum. El lemen es va unificar el 1990, un país que no s'hauria d'haver unificat perquè eren dos països diferents. Durant la primavera

Entrevista a Noèlia Ruiz de Solidarios sin fronteras

àrab la dictadura d'Ali Abdullah Saleh és enderrocada. Quan es parla de la primavera àrab ningú diu que les primeres manifestacions van ser al Iemen, és un país tan oblidat que no se'l té en compte ni per això. Després d'unes eleccions que no van tenir res de democràtiques arriba al govern Hadi. Quan aquest veu que els rebels houthis de les zona nord comencen a baixar, ell s'exilia del país i se'n va a Aràbia Saudita, des d'on insisteix en atacar el Iemen amb bombes tan localitzades que ataquen autobusos escolars, mercats i assistents a enterraments (irònicament parlant, és clar)... Al principi la gent tenia certa simpatia als houthis, perquè eren els que havien enderrocant Saleh, però això s'ha anat acabant ja que aquests han començat també a assassinar civils indiscriminadament per tenir la població atemorida. Al final, el que passa és que la població està entre uns que et bombardegen per un costat, i uns altres que et tallen el coll per l'altre.

-Les classes populars són qui sempre hi perd...

-A nosaltres no ens agrada posar-nos en temes de política perquè Solidarios repartim a tothom, siguin xiïtes o sunnites. Perquè en teoria es diu que la guerra va començar per una qüestió religiosa però això tampoc és cert del tot. Hi ha part d'això, també part de guerra civil, però en el moment en què hi intervenen tantes forces estrangeres amb armament també de fora, fins a quin punt és només una guerra civil? Aquest argument ens va molt bé, perquè així sembla que sigui un conflicte en el qual no hi tenim res a veure, ens traiem qualsevol responsabilitat. Nosaltres defensem que és una guerra geopolítica, així com també denunciem el que els Estats Units, Aràbia Saudita, Israel i la resta de països europeus (França, Gran Bretanya, Espanya, Alemanya...) està fent.

-És un país en un lloc molt estratègic, internacionalment ningú s'hi vol posar...

-No interessa a la ONU. Aràbia Saudita és membre del comitè de drets humans de la ONU, un país on es lapiden les dones i es pengen homes a la plaça major per haver robat... Els interessos de venda d'armes són massa grans. Després de la massacre de 50 nens en autobusos escolars, els titulars de principis de setembre anaven plens de la notícia que es vetaria la venda d'armes a Aràbia Saudita, però de seguida s'han anat retractant. Si llegeixes la lletra petita, el que diu que

vetarà el govern, en futur i condicional, és un 1% de les vendes d'armes i finalment ni això. Tot plegat cortines de fum. A més, ha sortit la polèmica de Navantia, a Cadis, alertant que molta gent es quedaria a l'atur si Aràbia Saudita deixa de comprar-los els vaixells, però això no és així, abans sempre havien sobreviscut fent altres tipus d'embarcacions, sense haver de fer corbetes de guerra. Tot són mentides. El petroli i el gas que ha d'anar cap a Europa passa per aquest canal i a tots els interessa aquest pas. I en un país que ja era el més pobre de la península aràbiga abans de la guerra, cometre un genocidi aniquilant a tort i a dret sembla que no importi a ningú. Al revés, encara hi ha qui critica el que fem perquè ajudem a 'moros que seran terroristes', és molt trist.

-Heu rebut comentaris negatius o racistes pel fet d'ajudar a un país d'Orient?

-Sobretot hi ha molta ignorància. El Iemen és un país molt desconegut, primer de tot perquè és un país pobre, ja ho era abans de la guerra. Després perquè la islamofòbia està a l'ordre del dia. I si arriben imatges de la guerra en què va tothom armat, la gent de seguida pensa en terrorisme. I en tercer lloc perquè s'ha volgut silenciar aquest conflicte perquè no interessa per tot el que parlàvem de venda d'armament i amiguisme de la monarquia amb Aràbia Saudita pel petroli. A banda d'això, hi ha sobretot un racisme econòmic, som clasistes. Als amos del petroli tothom els obre la porta, inclosa la monarquia, en canvi el que va amb gel·laba, aquest sí que ens molesta.

-Ens costa ser solidaris?

-Costa ser solidari en el que, per mi, és el sentit més profund de la paraula. Perquè la solidaritat és sobretot horitzontal, que no és el mateix que la caritat, que té un sentit vertical, i es tracta sobretot d'ajudar els menys propers. Per mi, l'autèntica solidaritat és la d'ajudar els que no coneixes, perquè ajudar els del teu entorn és més fàcil, és molt agraït, però ajudar els que no coneixes i que potser no coneixeràs mai, per mi això és l'autèntica solidaritat. Tampoc és ser solidari donar 'like' a les xarxes socials i compartir una publicació des del sofà, això avui dia ens és molt fàcil i fa quedar bé, però hem de recordar que no dóna aigua ni menjar a ningú.

Agnès Cabezas Horno

